

The Influences of Personal Factors, Social Support, and Mothers' Perceived Self-Efficacy on Mothers' Behaviors in Pre-School Child Rearing of Muslim Mothers Who Had Lost Their Husbands in the Unrest Area of Narathiwat Province

Wanisa Hayeese¹, Mayuree Naphapunsakul²
and Wantanee Wiroonpanich³

¹Graduate Student (Pediatric Nursing)

E-mail: jj28-nur@hotmail.com

²Ph.D. (Nursing), Assistant Professor

³Ph.D. (Nursing), Assistant Professor

Faculty of Nursing, Prince of Songkla University

Abstract

This predictive study aimed to identify the influences of personal factors, social support, and mothers' perceived self-efficacy on mothers' behaviors in pre-school child rearing of Muslim mothers who had lost their husbands in the unrest area of Narathiwat province. The sample comprised 113 mothers who had lost their husbands and had a pre-school child aged 3 to 6 years. The data were collected using four questionnaires developed by

the researcher: mothers and children's demographic data; social support; mothers' perceived self-efficacy; and mothers' behaviors in pre-school child rearing. The questionnaires were tested for content validity by three experts and for reliability using Cronbach's alpha coefficient. The Cronbach's alpha coefficients of social support, mothers' perceived self-efficacy, and mothers' behaviors in pre-school child rearing were 0.78, 0.93, and 0.89 respectively. The data were analyzed using descriptive statistics and stepwise multiple regression analysis. The results revealed that 1) For personal factors, most mothers had education up to secondary school level or less (66.4%). Most families were extended family (78.4%) and 71.7 percent of mothers had pre-school child rearing experience, 2) The mean total of social support, mothers' perceived self-efficacy, and mothers' behavior in pre-school child rearing were at moderate, high, and high level respectively and 3) Stepwise multiple regression analysis showed that 57 percent of the variance of the mothers' behaviors in pre-school child rearing was explained by mothers' perceived self-efficacy and mothers child rearing experience ($p < 0.001$). The results of the study suggest that nurses should promote mothers' perceived self-efficacy in order to improve mothers' behaviors in pre-school child rearing.

Keywords: mothers' behaviors in pre-school child rearing, mothers' perceived self-efficacy, Muslim mothers who had lost their husband in the unrest area, social support

ปัจจัยส่วนบุคคล การสนับสนุนทางสังคม และ การรับรู้ความสามารถของตนเองของมารดา ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูบุตร วัยก่อนเรียนของมารดามุสลิมที่สูญเสียสามี จากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ จังหวัดนราธิวาส

วนิสา หะยีเซาะ¹, มยุรี นภาพรรณสกุล²

และวันธนี วิรุพพาณิช³

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท (การพยาบาลเด็ก)

E-mail: jj28-nur@hotmail.com

²Ph.D. (Nursing), ผู้ช่วยศาสตราจารย์

³Ph.D. (Nursing), ผู้ช่วยศาสตราจารย์

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงทำนาย (Predictive study) เพื่อศึกษา ปัจจัยส่วนบุคคล การสนับสนุนทางสังคม และการรับรู้ความสามารถของตนเองของมารดา ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยก่อนเรียนของมารดามุสลิมที่สูญเสียสามีจากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส กลุ่มตัวอย่างเป็น มารดามุสลิมที่สูญเสียสามีจากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสที่มีบุตรวัยก่อนเรียน 3-6 ปี โดยผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูป กล่าวคือขนาดประชากร

160 ราย จะมีขนาดกลุ่มตัวอย่าง 113 ราย และเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่พัฒนาโดยผู้วิจัย ประกอบด้วย 4 ชุด คือ แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของมารดาและบุตร แบบสอบถามการสนับสนุนทางสังคม แบบสอบถามการรับรู้ความสามารถของตนเองของมารดา และแบบสอบถามพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยก่อนเรียน ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน และตรวจสอบความเที่ยงของเครื่องมือ โดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาครอนบาค เท่ากับ 0.78, 0.93 และ 0.89 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงบรรยาย และสถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยส่วนบุคคล มารดาส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าหรืออยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ร้อยละ 66.4) ลักษณะครอบครัวส่วนใหญ่เป็นครอบครัวขยาย (ร้อยละ 78.4) และส่วนใหญ่มีประสบการณ์การอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยก่อนเรียน 3-6 ปี มาก่อน (ร้อยละ 71.7), 2) การสนับสนุนทางสังคม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.39$, S.D. = 0.31) การรับรู้ความสามารถของตนเองของมารดาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 2.94$, S.D. = 0.41) และพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยก่อนเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 2.91$, S.D. = 0.35) ตามลำดับ และ 3) ผลการวิเคราะห์โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน พบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองของมารดา และประสบการณ์การอบรมเลี้ยงดูบุตรของมารดา สามารถร่วมทำนายพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยก่อนเรียนของมารดาตามสโลมที่สูญเสียจากสถานการณ์ความไม่สงบ

ในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสได้ร้อยละ 57 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) ผลการวิจัยครั้งนี้ให้ข้อเสนอแนะว่า พยาบาลควรส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองของมารดา muslim ที่สูญเสียสามีจากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสในการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยก่อนเรียนเพื่อช่วยให้มารดามีพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยก่อนเรียนที่เหมาะสม

คำสำคัญ: การรับรู้ความสามารถของตนเองของมารดา, การสนับสนุนทางสังคม, พฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูบุตรของมารดา, มารดา muslim ที่สูญเสียสามีจากสถานการณ์ความไม่สงบ

บทนำ

เด็กวัยก่อนเรียนเป็นวัยที่มีอายุอยู่ในช่วง 3-6 ปี ซึ่งเป็นระยะที่มีพัฒนาการทุกด้านเป็นไปอย่างรวดเร็ว เป็นวัยอยากรู้อยากเห็น เป็นวัยที่เด็กชายติดมารดา และเด็กหญิงติดบิดา ซึ่งช่วงนี้เองทำให้เด็กเกิดความรักผูกพันกับบิดามารดา ถ้าเด็กไม่ได้รับการตอบสนองด้านความรัก อาจทำให้เด็กมีปัญหาในการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น เกิดความหวั่นไหวไม่ไว้วางใจ บิดามารดาได้ (กรมอนามัย, 2551) นอกจากนี้เด็กวัยนี้มีพัฒนาการด้านความคิดสร้างสรรค์ เริ่มมีการวางแผน โดยใช้บทบาทสมมติเป็นวิธีในการสำรวจหน้าที่ทางสังคมของผู้ใหญ่ ดังนั้นถ้าบิดามารดาทำหน้าที่ และเป็นแบบอย่างที่ดีนำไปสู่การเลียนแบบบทบาทหน้าที่ของบิดามารดาในอนาคต (Dehart, Sroufe, & Cooper, 2004) ดังนั้นถ้าเด็กวัยนี้ได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่สามารถส่งเสริมพัฒนาการได้อย่างเหมาะสม ซึ่งจะสามารถนำไปสู่พื้นฐานในการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม และจริยธรรมสู่วัยอื่นๆ อย่างมีคุณภาพต่อไป โดยที่ประสบการณ์การเลี้ยงดูที่เด็กได้รับ จะส่งผลกระทบต่อช่วงพัฒนาการของเด็ก หรือพฤติกรรมที่เด็กจะแสดงในอนาคต กล่าวคือหากบิดามารดาแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมเป็นแบบอย่าง จะส่งผลให้บุตรมีพฤติกรรมก้าวร้าว และรุนแรงในอนาคตได้ (นิตยา คชภักดี และคณะ, 2549)

ครอบครัวจึงเป็นสถาบันที่ดูแลเด็กในทุกระยะพัฒนาการ โดยมารดามีบทบาทหลักในการเลี้ยงดูบุตร ตลอดจนเมื่อศึกษาบทบาทมารดาในจังหวัดนราธิวาส ซึ่งเป็นจังหวัดที่มีประชากรนับถือศาสนาอิสลามมากที่สุดในประเทศไทย ซึ่งอิสลามให้ความสำคัญกับสถาบันครอบครัวมาก เนื่องจากเป็นสถาบันแรกที่ขัดเกลาให้สมาชิกครอบครัวดำเนินชีวิตอยู่ในรูปแบบอิสลามได้ โดยบทบาทของมารดาในครอบครัวอิสลามแบ่งได้เป็น 2 บทบาท คือ (1) บทบาทภรรยาที่มีหน้าที่ดูแลบ้าน เชื้อฟังสามี และปฏิบัติตามตราบเท่าที่ยังอยู่ในขอบเขตของศาสนา และ(2) บทบาทมารดามีหน้าที่อบรมเลี้ยงดูบุตร ให้ความรัก ความอบอุ่น และปลูกฝังศาสนาให้บุตร (สมาคมนิสิต

นักศึกษาไทยมุสลิม, 2549) แต่จากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ชายแดนใต้ พบว่า นราธิวาสเป็นจังหวัดที่เกิดเหตุการณ์ความไม่สงบมากที่สุด โดยผู้ได้รับผลกระทบเป็นเพศชายทั้งที่บาดเจ็บ พิการ และเสียชีวิตร้อยละ 81.4 อายุเฉลี่ย 37.5 ปี และจากการสำรวจข้อมูลครอบครัว พบว่าสตรีมาจากสถานการณ์ความไม่สงบ ที่อาศัยในจังหวัดนราธิวาส มี 237 ครอบครัว จำนวนเด็กกำพร้า 422 ราย (เมตตา กุญแจและคณะ, 2551) จากการเสียชีวิตของเพศชายย่อมส่งผลกระทบต่อครอบครัว กล่าวคือมารดาเมื่อต้องสูญเสียสามีกะทันหัน ส่งผลกระทบต่อสุขภาพทั้งด้านร่างกาย และจิตใจ นอกจากนี้การสูญเสียหัวหน้าครอบครัว ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงระบบและโครงสร้างของครอบครัว (สุชาติ อุดมลาก และคณะ, 2554) กล่าวคือมารดาต้องรับบทบาทหน้าที่หัวหน้าครอบครัว มีหน้าที่หลัก คือหารายได้จุนเจือครอบครัว ประกอบกับต้องรับผิดชอบสมาชิกครอบครัวทุกคน ภายใต้อาณัติจิตใจที่ไม่พร้อม ทำให้บทบาทหน้าที่เดิม คือการอบรมเลี้ยงดูบุตรอาจถูกกระทบ เช่น เวลาในการอบรมบุตรในด้านศาสนาน้อยลง ทั้งด้านการสอนอัลกุรอาน หรือสอนละหมาด เป็นต้น (อาภาภรณ์ ดำรงสุสกุล, 2551) แต่อย่างไรก็ตาม มารดามุสลิมยังคงต้องการทำหน้าที่ของตนเอง เพื่อให้ครอบครัวมีความสุข โดยเฉพาะบุตร มารดามุสลิมหวังว่าจากการทำหน้าที่ของตนเอง จะส่งผลให้บุตรมีสุขภาพกาย ใจที่ดี และเติบโตเป็นคนดีในรูปแบบของอิสลาม

จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูบุตรของมารดาพบปัจจัยต่างๆ ได้ดังนี้ (1) ระดับการศึกษา เนื่องจากการศึกษาช่วยให้มารดามีโอกาสแสวงหาความรู้และรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพตลอดจนการเจริญเติบโตและพัฒนาการของบุตรมากขึ้น (Isaranurug, Nanthamongkolchai, & Kaewsiri, 2005) (2) ลักษณะครอบครัว โดยมารดาที่อาศัยอยู่ในครอบครัวขยาย จะได้รับการดูแลเอาใจใส่ กำลังใจ และความช่วยเหลือจากบิดา มารดา หรือญาติพี่น้องได้มากกว่ามารดาที่อาศัยอยู่ในครอบครัวเดี่ยว (สุธรรม นันทมงคลชัย, 2547)

(3) ประสบการณ์เลี้ยงดูบุตร เนื่องจากการดาที่มีประสบการณ์อบรมเลี้ยงดูบุตร จะมีความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และจัดกิจกรรมการเล่น ให้กับบุตรตามพัฒนาการได้ดีกว่า (สุธรรม นันทมงคลชัย และคณะ, 2547) (4) การสนับสนุนทางสังคม เป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในสังคมที่ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน (House, 1981) ส่งผลให้มารดาเกิดความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองมั่นใจในความสามารถการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ขณะอบรมเลี้ยงดูบุตรได้ดียิ่งขึ้น (Narumon, 2007) และ (5) การรับรู้ความสามารถของมารดา สอดคล้องกับแนวคิดการรับรู้ความสามารถของตนเองของแบนดูรา (Bandura, 1997) ที่กล่าวว่าเมื่อบุคคลมีความเชื่อว่าตนเองมีความสามารถในการกระทำสิ่งใดแล้ว บุคคลนั้นจะแสดงความสามารถของตนเองออกมา โดยแสดงถึงความอดทน อุตสาหะ เมื่อพบปัญหาส่งผลให้บุคคลนั้นประสบความสำเร็จในสิ่งที่คาดหวังในที่สุด (Holloway & Watson, 2002)

ทั้งนี้ในการศึกษาทั้งหมดยังไม่พบการศึกษาในกลุ่มมารดามุสลิมที่สูญเสียสามีจากสถานการณ์ความไม่สงบ ประกอบกับเหตุการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องส่งผลต่อระบบโครงสร้างของครอบครัวของพื้นที่จังหวัดนราธิวาสเป็นอย่างมาก จึงทำให้นักวิจัยมีความสนใจศึกษาในเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยก่อนเรียน เพื่อนำมาเป็นความรู้สำหรับบุคลากรที่มสุขภาพ ไปสู่แนวทางให้คำปรึกษา และวางแผนการพยาบาล เพื่อส่งเสริมให้มารดามุสลิมที่สูญเสียสามีจากสถานการณ์ความไม่สงบมีพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูบุตรถูกต้องและเหมาะสม

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล แรงสนับสนุน ทางสังคม และการรับรู้ความสามารถของตนเองของมารดา ที่ร่วมทำนายพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยก่อนเรียนของมารดามุสลิมที่สูญเสียสามีจากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดการสนับสนุนทางสังคมของเฮาส์ (House) แนวคิดการรับรู้ความสามารถของตนเองของแบนดูรา (Bandura) และจากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล และพฤติกรรม การอบรมเลี้ยงดูบุตรของมารดาตามมุสลิม โดยมีรายละเอียดดังนี้

พฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูบุตรของมารดาตามมุสลิม เป็นกิจกรรมของ มารดาในการสั่งสอน เพื่อให้บุตรมีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย (ศิริกุล อิศรานุรักษ์, สุธรรม นันทมงคลชัย, และดวงพร แก้วศิริ, 2546) โดยทุก ขั้นตอนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรจะมีหลักการทางศาสนาอิสลาม มาเป็น แนวทางร่วมด้วยเสมอ ซึ่งครอบคลุมด้านต่างๆ ดังนี้ (1) ร่างกาย (2) สติ ปัญญา (3) สังคม (4) จิตใจและอารมณ์ (5) จริยธรรม แต่ทั้งนี้การที่มารดา จะมีพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูบุตรที่ดี จะต้องอาศัยปัจจัยต่างๆ ดังนี้

การสนับสนุนทางสังคม เนื่องจากการสนับสนุนทางสังคมจะมีอิทธิพล ต่อความคิดและพฤติกรรม ช่วยให้มารดามีกำลังใจ มั่นใจในการแก้ปัญหา ที่เกิดขึ้น (Narumon, 2007) สอดคล้องกับแนวคิดการสนับสนุนทางสังคม ของเฮาส์ ที่ว่าการสนับสนุนทางสังคมเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในสังคม ที่ให้ความช่วยเหลือกัน (House, 1981) ซึ่งนับว่าเป็นกลไกที่ช่วยมารดาใน การจัดการกับปัญหาเมื่อมารดาต้องเผชิญกับภาวะวิกฤต

การรับรู้ความสามารถของตนเองของมารดา เนื่องจากการรับรู้ความ สามารถของตนเองทำให้มารดาสามารถจัดการ และกระทำกิจกรรมให้สำเร็จ ตามเป้าหมายที่มุ่งหวัง (Sander & Woolley, 2004) สอดคล้องกับแนวคิด การรับรู้ความสามารถของตนเองของแบนดูรา ที่ว่าบุคคลจะแสดงพฤติกรรม ที่พึงประสงค์เพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่คาดหวัง ซึ่งบุคคลต้องเชื่อมั่นว่า ตนเอง สามารถแสดงพฤติกรรมนั้นได้

ระดับการศึกษา เนื่องจากการศึกษาทำให้มารดามีโอกาสพัฒนาความรู้ เกี่ยวกับเรื่องราวที่เป็นประโยชน์ต่อการเจริญเติบโตและพัฒนาการของบุตร (Isaranurug, Nanthamongkolchai & aewsiri, 2005)

ลักษณะครอบครัว กล่าวคือลักษณะครอบครัวที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรม การอบรมเลี้ยงดูบุตรที่ต่างกัน คือครอบครัวขยายจะได้รับการเอาใจใส่ ช่วย เหลือจากครอบครัว ทำให้มารดามีทัศนคติที่ดีในการเลี้ยงดูบุตร (สุธรรม นันทมงคลชัย และคณะ, 2547) ตรงข้ามครอบครัวเดี่ยว เมื่อพบปัญหา มารดามักขาดกำลังใจ ส่งผลต่อทัศนคติการเลี้ยงดูบุตรว่าเป็นเรื่องยุ่งยาก

ประสบการณ์การเลี้ยงดูบุตร เนื่องจากประสบการณ์ทำให้มารดามั่นใจ มากขึ้นที่นำประสบการณ์ที่เคยมีจากบุตรคนก่อนมาช่วยในกระบวนการคิด และตัดสินใจเพื่อสามารถอบรมเลี้ยงดูบุตรคนปัจจุบันได้ดียิ่งกว่า (Gross & Howard, 2001)

แบบการวิจัย

วิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงทำนาย (Predictive study) เพื่อศึกษา ปัจจัยที่ร่วมทำนายพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยก่อนเรียนของมารดา มุสลิมที่สูญเสียสามีจากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส มีตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ระดับการศึกษา ลักษณะครอบครัว ประสบการณ์การเลี้ยงดูบุตร การสนับสนุนทางสังคม และการรับรู้ความ สามารถของตนเอง ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยก่อน เรียน

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรคือ มารดามุสลิมที่สูญเสียสามีจากสถานการณ์ความไม่สงบ ในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสที่มีบุตรวัยก่อนเรียน 3-6 ปี จำนวน 160 คน ที่ลง ทะเบียนที่ศูนย์ประสานงานวิชาการให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจาก เหตุความไม่สงบจังหวัดชายแดนภาคใต้ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูป ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

113 ราย การเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยแบ่งสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละอำเภอในจังหวัดนราธิวาส ตามสูตรคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง (บุญใจ ศรีสถิตนรากร, 2550) จากนั้นสุ่มโดยวิธีการจับสลาก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้เป็นแบบสอบถามโดยให้มารตามุสลิมที่สูญเสียสามีจากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสเป็นผู้ตอบ ประกอบด้วย 4 ชุด (1) แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของมารดาและบุตร (2) แบบสอบถามแรงสนับสนุนทางสังคมเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองตามกรอบแนวคิดของเฮิร์ (House, 1981) (3) แบบสอบถามการรับรู้ความสามารถของตนเองของมารดา ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดการรับรู้ความสามารถของตนเองของแบนดูรา (Bandura) และ (4) แบบสอบถามพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยก่อนเรียนของมารตามุสลิม ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดพัฒนาการเด็ก หลักการอิสลาม โดยลักษณะคำถามทั้ง 3 ชุด เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 0-4 คะแนน และนำผลคะแนนที่ได้มาแบ่งออกเกณฑ์ มี 3 ระดับ ได้แก่ มาก ปานกลาง และน้อย โดยมีช่วงคะแนนเฉลี่ยแต่ละระดับเป็น 1.33 คะแนน

เครื่องมือวิจัยจะมีการตรวจสอบความตรงของเครื่องมือ (Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน และความเที่ยงเครื่องมือโดยใช้สูตรหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) เท่ากับ 0.85

การเก็บรวบรวมข้อมูล

งานวิจัยนี้ได้ผ่านกรรมการจริยธรรมคณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตหาดใหญ่ และทำการส่งหนังสือไปยังศูนย์ประสานงานวิชาการให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผล กระทบจากเหตุความไม่สงบจังหวัดชายแดนภาคใต้ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์เพื่อชี้แจง

วัตถุประสงค์ของการวิจัยรวมทั้งรายละเอียดในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง มีการชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัยวิธีดำเนินการวิจัย ตลอดจนประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย ทั้งนี้ได้เปิดโอกาสให้กลุ่มตัวอย่างมีอิสระตอบรับ หรือปฏิเสธการเข้าร่วมวิจัย สามารถแสดงความคิดเห็นในการตอบแบบสอบถาม ได้อย่างอิสระโดยทุกขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูล หากมีข้อสงสัยสามารถซักถามเหตุผล ซึ่งข้อมูลที่ได้จะนำเสนอในภาพรวม และเมื่อกลุ่มตัวอย่างยินยอมเข้าร่วมการวิจัยก็ให้ลงนามเป็นลายลักษณ์อักษรในใบพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูล

คำนวณหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อวิเคราะห์การสนับสนุนทางสังคม การรับรู้ความสามารถของมารดา และพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูบุตร ส่วนปัจจัยที่ร่วมทำนายพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยก่อนเรียนของมารดามุสลิม ใช้สถิติวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis)

ผลการศึกษา

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของมารดา มารดาอายุอยู่ในช่วง 26-35 ปี (ร้อยละ 47.8) อายุเฉลี่ย 31.27 ปี ระดับการศึกษาอยู่ในระดับต่ำกว่าหรือมัธยมศึกษาตอนต้น (ร้อยละ 66.4) อาชีพค้าขาย (ร้อยละ 36.3) รายได้ต่อเดือนน้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท (ร้อยละ 45.1) ลักษณะครอบครัวขยาย (ร้อยละ 78.4) มีประสบการณ์การอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยก่อนเรียน (ร้อยละ 71.7) จำนวนบุตรในครอบครัวมี 4 คนหรือมากกว่า 4 คน (ร้อยละ 32.7) บุตรปัจจุบันเป็นบุตรคนที่ 4 (ร้อยละ 28.3) ปัจจุบันมารดามีบุตรวัย 3-6 ปี จำนวน 1 คน (ร้อยละ 77.9) มารดาได้รับความช่วยเหลือจากญาติ พี่น้อง (ร้อยละ 46) และสามีเสียชีวิตจากสถานการณ์ความไม่สงบนาน 3 ปี (ร้อยละ 38.9)

ข้อมูลส่วนบุคคลของบุตร พบว่า บุตรส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 53.1) อายุอยู่ในช่วง 4 ปี 1 เดือน-5 ปี (ร้อยละ 43.4) อายุเฉลี่ยเท่ากับ 4 ปี 7 เดือน ระดับการศึกษาของบุตรอยู่ในชั้นเตรียมอนุบาล (ร้อยละ 36.3) ส่วนสูงตามเกณฑ์ (ร้อยละ 86.73) ส่วนสูงเฉลี่ยที่ 101.39 เซนติเมตร (S.D. = 8.28) และน้ำหนักตามเกณฑ์ (ร้อยละ 88.50) น้ำหนักเฉลี่ย 15.51 กิโลกรัม (S.D. = 3.31)

2. มารดามุสลิมได้รับการสนับสนุนทางสังคมโดยรวม อยู่ระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.39$, S.D. = 0.31) จากคะแนนเฉลี่ยเต็ม 4 คะแนน โดยด้านอารมณ์ มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 2.97$, S.D. = 0.53) และด้านทรัพยากรมีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x} = 2.03$, S.D. = 0.53) แสดงในตาราง 1

3. การรับรู้ความสามารถของตนเองของมารดาโดยรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{x} = 2.94$, S.D. = 0.41) จากคะแนนเฉลี่ยเต็ม 4 คะแนน โดยด้านจริยธรรม มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 2.93$, S.D. = 0.55) และสติปัญญามีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x} = 2.65$, S.D. = 0.58) ดังแสดงในตาราง 1

4. พฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยก่อนเรียนของมารดามุสลิมที่สูญเสียสามีจากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสโดยรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{x} = 2.91$, S.D. = 0.35) จากคะแนนเฉลี่ยเต็ม 4 คะแนน โดยด้านจริยธรรมมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 3.16$, S.D. = 0.49) และสติปัญญามีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x} = 2.63$, S.D. = 0.52) ดังแสดงในตาราง 1

5. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยก่อนเรียนของมารดามุสลิมที่สูญเสียสามีจากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส พบว่า ปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถของมารดา มีความสัมพันธ์ทางบวก ระดับสูงกับพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยก่อนเรียนของมารดามุสลิม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.72$, $p < 0.01$) ระดับการศึกษา และประสบการณ์การอบรมเลี้ยงดูบุตรของมารดา มีความสัมพันธ์ทางบวก ระดับปานกลาง กับพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยก่อนเรียน

ของมารดามุสลิม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.48, p < 0.01$ และ $r = 0.35, p < 0.01$ ตามลำดับ) การสนับสนุนทางสังคม มีความสัมพันธ์ทางบวก ระดับต่ำ กับพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยก่อนเรียนของมารดามุสลิม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.30, p < 0.01$) และพบว่าลักษณะครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติกับพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยก่อนเรียนของมารดามุสลิม ดังแสดงในตาราง 2

6. ปัจจัยที่ร่วมทำนายพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยก่อนเรียนของมารดามุสลิมที่สูญเสียสามีจากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส พบว่าตัวแปรที่สามารถทำนายความแปรปรวนของค่าคะแนนตัวแปรพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยก่อนเรียนของมารดามุสลิมที่สูญเสียสามีจากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส คือ การรับรู้ความสามารถของตนเองของมารดา ซึ่งมีอำนาจการทำนายร้อยละ 52 และประสบการณ์การอบรมเลี้ยงดูบุตรของมารดา ซึ่งมีอำนาจการทำนายร้อยละ 5 โดยทั้ง 2 ตัวแปรสามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยก่อนเรียนของมารดามุสลิมที่สูญเสียสามีจากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสได้ร้อยละ 57 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($R^2 = 0.57, p < 0.001$) และค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยมาตรฐาน (Beta) เท่ากับ 0.64 ($t = 9.74, p < 0.001$) และ 0.25 ($t = 3.80, p < 0.001$) ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการสนับสนุนทางสังคม การรับรู้ความสามารถของมารดา และพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยก่อนเรียนของมารตามุสลิม เป็นรายด้านและโดยรวม (n = 113)

การสนับสนุนทางสังคม	($\bar{x}$)	(S.D.)	ระดับการสนับสนุนทางสังคม
1. ด้านอารมณ์	2.97	0.53	มาก
2. ด้านการประเมินเปรียบเทียบ	2.16	0.44	ปานกลาง
3. ด้านข้อมูลข่าวสาร	2.39	0.52	ปานกลาง
4. ด้านทรัพยากร	2.03	0.53	ปานกลาง
โดยรวม	2.39	0.31	ปานกลาง

การรับรู้ความสามารถของตนเอง	($\bar{x}$)	(S.D.)	ระดับการรับรู้ความสามารถของตนเอง
1. ด้านร่างกาย	2.93	0.55	มาก
2. ด้านสติปัญญา	2.65	0.58	ปานกลาง
3. ด้านสังคม	3.13	0.69	มาก
4. ด้านจิตใจและอารมณ์	2.90	0.56	มาก
5. ด้านจริยธรรม	3.14	0.59	มาก
โดยรวม	2.94	0.41	มาก

พฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูบุตร	($\bar{x}$)	(S.D.)	ระดับพฤติกรรม
1. ด้านร่างกาย	2.99	0.48	มาก
2. ด้านสติปัญญา	2.63	0.52	ปานกลาง
3. ด้านสังคม	2.87	0.42	มาก
4. ด้านจิตใจและอารมณ์	2.86	0.45	มาก
5. ด้านจริยธรรม	3.16	0.49	มาก
โดยรวม	2.91	0.35	มาก

ตาราง 2 คำสัมพันธ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยก่อนเรียนของมารดาผู้สลิ (n = 113)

ตัวแปร	1	2	3	4	5	6
1. ระดับการศึกษา	1.00					
2. ลักษณะครอบครัว	-0.83	1.00				
3. ประสบการณ์การอบรมเลี้ยงดูของมารดา	0.59*	-0.02	1.00			
4. การสนับสนุนทางสังคม	0.49*	0.06	0.31**	1.00		
5. การรับรู้ความสามารถของตนเองของมารดา	0.41*	-0.21*	0.30**	0.29**	1.00	
6. พฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยก่อนเรียนของ มารดาผู้สลิที่สูญเสียสามี	0.48**	-0.18	0.35**	0.30**	0.72**	1.00

หมายเหตุ: *p < 0.05, **p < 0.01

ตาราง 3 คำสัมพันธ์ของการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณระหว่างตัวทำนายกับพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยก่อนเรียนของมารดาผู้สลิ (n = 113)

ตัวแปรทำนาย	R ²	R ² change	b	Beta	t
1. การรับรู้ความสามารถของตนเองของมารดา	0.52	0.52	0.50	0.64	9.74**
2. ประสบการณ์การอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยก่อนเรียน	0.57	0.05	10.74	0.25	3.80**

* p < 0.05 ** p < 0.001 SEb = 7.908, Constant = 72.013

อภิปรายผล

อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล การสนับสนุนทางสังคม การรับรู้ความสามารถของตนเองของมารดา และพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยก่อนเรียนของมารดามุสลิมที่สูญเสียสามีจากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส

1.1 ข้อมูลส่วนบุคคล

มารดาส่วนใหญ่มีการศึกษาค่ำกว่าหรือมัธยม ศึกษาตอนต้น ซึ่งเป็นระดับการศึกษาที่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่รัฐบาลกำหนดส่งผลให้มีอาชีพไม่มั่นคงและมีรายได้ที่ไม่เพียงพอ ประกอบกับลักษณะครอบครัวเป็นครอบครัวขยายซึ่งเป็นการเพิ่มภาระค่าใช้จ่ายในการดำเนินชีวิตเพิ่มขึ้น (อาภาภรณ์ ดำรงสุสกุล, 2551) นอกจากนี้มารดาส่วนใหญ่ มีประสบการณ์การอบรมเลี้ยงดูบุตร โดยมีบุตร 4 คนหรือมากกว่า ประกอบกับมารดามีบุตรวัยก่อนเรียนจำนวน 2 คน ร้อยละ 22.1 แสดงให้เห็นว่ามารดาส่วนหนึ่งไม่ได้มีการคุมกำเนิด หรือเว้นระยะมีบุตร อาจเพราะศาสนาอิสลามไม่สนับสนุนการคุมกำเนิด (สมาคมนิสิตนักศึกษาไทยมุสลิม, 2549) ด้วยเหตุนี้ยังส่งผลต่อภาระหน้าที่ความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้น

1.2 การสนับสนุนทางสังคม

การสนับสนุนทางสังคมโดยรวมอยู่ระดับปานกลาง อาจเนื่องจากการสนับสนุนทางสังคมส่วนใหญ่เป็นแรงสนับสนุนที่มารดาได้รับจากหน่วยงานภายนอก แต่ยังไม่ทั่วถึง และล่าช้า เพราะจากสถานการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีความยากลำบาก และเสี่ยงอันตรายในการเข้าไปช่วยเหลือ ตลอดจนประชาชนในพื้นที่มีความหวาดระแวงเจ้าหน้าที่ของรัฐ จึงทำให้ประชาชนไม่ให้ความร่วมมือในการส่งข่าวสารจากภาครัฐไปยังประชาชนในพื้นที่อย่างเต็มที่ (ธีรศักดิ์ พงศ์ปริตร, 2552)

1.3 การรับรู้ความสามารถของตนเองของมารดา

การรับรู้ความสามารถของตนเองของมารดาโดยรวมอยู่ระดับมาก อาจเนื่องจากการรับรู้ความสามารถของตนเอง เป็นความเชื่อมั่นของตนเองในการกระทำเพื่อให้ได้ผลในสิ่งที่คาดหวังไว้ ซึ่งมีพื้นฐานจากประสบการณ์ที่เคยประสบในอดีต การถูกโน้มน้าว หรือชักจูงจากผู้อื่น และความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์ (Bandura, 1997) สอดคล้องกับการศึกษาที่พบว่า มารดาร้อยละ 71.7 มีประสบการณ์ในการเลี้ยงดูบุตร ทำให้มารดาได้เรียนรู้ถึงพัฒนาการธรรมชาติของบุตร ทำให้มารดามีความมั่นใจในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมากขึ้น (Mercer, 2004) นอกจากนี้การที่มารดาได้รับกำลังใจ หรือคำแนะนำในการอบรมเลี้ยงดูบุตร ส่งผลให้มารดารับรู้ความสามารถของตนเองมากขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาที่พบว่า การสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์อยู่ในระดับมาก ซึ่งอยู่ในลักษณะของการให้กำลังใจ และคำแนะนำมารดาในการอบรมเลี้ยงดูบุตร ประกอบกับมารดาร้อยละ 47.8 มีอายุในช่วง 26-35 ปี เป็นช่วงวัยผู้ใหญ่ที่มีพัฒนาการ และมีวุฒิภาวะ โดยวัยนี้จะมีความพร้อมในการทำหน้าที่มารดา ส่งผลให้มีการรับรู้ความสามารถของตนเองในการอบรมเลี้ยงดูบุตรยิ่งขึ้น (รสสุคนธ์ ศรีใส, 2548)

1.4 พฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยก่อนเรียนของมารดามุสลิมที่สูญเสียสามีจากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส

ผลการศึกษาพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูบุตรโดยรวมอยู่ระดับดี เนื่องจากราดามีการรับรู้ความสามารถของตนเองระดับมาก กล่าวคือมารดามีความเชื่อมั่นว่าสามารถเลี้ยงดูบุตร ส่งผลให้มารดามีพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูบุตรที่ดี (Bland, Kegler, Escoffery, & Malcoe, 2005) นอกจากนี้มารดาส่วนใหญ่มีประสบการณ์การอบรมเลี้ยงดูบุตร จึงมีโอกาสดูแลเรียนรู้จากประสบการณ์ตนเองว่าการอบรมเลี้ยงดูบุตรคนก่อนมีผลอย่างไรบ้าง ทำให้เกิดพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูบุตรที่ดีในปัจจุบัน ประกอบกับมารดาอยู่ในช่วงอายุ 26-35 ปี ซึ่งเป็นช่วงวัยผู้ใหญ่ที่มีวุฒิภาวะ เป็นวัยที่มีความพร้อมในการทำหน้าที่มารดา จึงส่งผลต่อพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูบุตร

ของตนเองอยู่ในระดับมากได้

2. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล การสนับสนุนทางสังคม และการรับรู้ความสามารถของตนเองของมารดา ที่ร่วมทำนายพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยก่อนเรียนของมารดามุสลิมที่สูญเสียสามีจากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส

ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรที่สามารถทำนายพฤติกรรมของมารดาในการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยก่อนเรียน คือ การรับรู้ความสามารถของตนเองของมารดา และประสบการณ์การอบรมเลี้ยงดูบุตรของมารดา มีอำนาจการทำนายร้อยละ 57 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($R^2 = 0.57$, $p < 0.001$) และค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยมาตรฐาน (Beta) เท่ากับ 0.64 ($t = 9.74$, $p < 0.001$) และ 0.25 ($t = 3.80$, $p < 0.001$) อภิปรายเหตุผลปัจจัยทำนายพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูบุตร ดังนี้

2.1 การรับรู้ความสามารถของตนเองของมารดา อาจเนื่องจากมารดาที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองมาก จะมีพฤติกรรมในการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยก่อนเรียนระดับสูงด้วย ส่วนมารดาที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองน้อย จะมีพฤติกรรมในการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยก่อนเรียนระดับต่ำ เนื่องจากการรับรู้ความสามารถของตนเองเป็นความเชื่อในความสามารถที่จะจัดการและกระทำกิจกรรมให้สำเร็จตามเป้าหมายที่มุ่งหวัง (Bandura, 1997) สอดคล้องกับการศึกษาของวันเพ็ญ มโนวงศ์ (2550) ที่พบว่าสมรรถนะแห่งตนในการส่งเสริมพัฒนาการของมารดามีความสัมพันธ์ทางบวกและเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลกับพฤติกรรมการส่งเสริมพัฒนาการเด็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 ประสบการณ์การอบรมเลี้ยงดูบุตรของมารดา อาจเนื่องจาก มารดาจะมีพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยก่อนเรียนคนปัจจุบันได้ดีหรือไม่ ขึ้นอยู่ประสบการณ์การอบรมเลี้ยงดูบุตรของมารดามาก่อน โดยมารดาที่เคยมีประสบการณ์ จะทำให้ทราบว่าเด็กในช่วงวัยนี้มีความต้องการสิ่งใด ลักษณะกิจกรรมที่จัดให้บุตรจะมีผลต่อพัฒนาการของบุตรหรือไม่ในอนาคต

สอดคล้องกับการศึกษาของ ศิริกุล อิศรานุรักษ์ และปราณี สุทธิสุคนธ์ (2550) ที่พบว่าประสบการณ์การเลี้ยงดูบุตรมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูบุตรในการส่งเสริมพัฒนาการของบุตร เนื่องจากมารดาที่มีประสบการณ์จะมีความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับบุตรมากกว่า และการศึกษาของเมเซอร์ (Mercer, 2004) พบว่า ประสบการณ์การอบรมเลี้ยงดูบุตรที่ผ่านมา จะมีอิทธิพลกับการแสดงบทบาทการเป็นมารดาในการอบรมเลี้ยงดูบุตร หากไม่มีประสบการณ์การเลี้ยงดูบุตรจะทำให้ขาดความมั่นใจ และทำให้รู้สึกถึงความยุ่งยากในการปรับตัวต่อบทบาทการเป็นมารดา

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า มารดามุสลิมได้รับการสนับสนุนทางสังคม อยู่ในระดับปานกลาง เช่น การสอบถามปัญหาหรือข้อสงสัย เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูบุตรจากผู้รู้ด้านพัฒนาการและทางด้านศาสนา ดังนั้นควรมีการพัฒนาแหล่งให้ความรู้ โดยการสร้างผู้นำทางด้านศาสนาเพื่อที่สามารถเข้าไปให้ความรู้ ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูบุตรแก่มารดาในพื้นที่เสี่ยงได้ นอกจากนี้สถานที่ที่จะให้ข้อมูลควรเป็นสถานที่ที่มารดามุสลิมเข้าถึงและง่ายต่อการเดินทาง เช่น มัสยิดในระดับตำบล หรืออำเภอ

2. จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า การรับรู้ความสามารถของมารดาเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูบุตร ดังนั้นพยาบาลควรเพิ่มการรับรู้ความสามารถของมารดา เพื่อให้มารดามุสลิมมีพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูบุตรให้ดียิ่งขึ้น โดยเฉพาะพัฒนาการด้านสติปัญญา เนื่องจากเป็นด้านที่มีระดับพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูบุตรในระดับปานกลางด้านเดียว โดยจะเป็นการจัดกิจกรรมในด้านการฝึกการพูด การเขียนของบุตร เป็นต้น

3. จากผลการวิจัย พบว่า ประสบการณ์การเลี้ยงดูมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลี้ยงดูบุตรของมารดา ดังนั้นหากต้องการให้มารดามุสลิมมีพฤติกรรมการเลี้ยงดูบุตรที่ดีจะต้องให้มารดามีประสบการณ์ที่ดีต่อการเลี้ยงดูบุตรคนแรก

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยกึ่งทดลองเพื่อหารูปแบบที่ชัดเจนในการส่งเสริมพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยก่อนเรียนของมารดามุสลิม
2. ควรศึกษาพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูบุตรของมารดามุสลิมในชุมชนจังหวัดนราธิวาส ที่ไม่สูญเสียสามี เพื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มมารดาที่สูญเสียสามีว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร
3. ควรเพิ่มการวิจัยเชิงคุณภาพ เกี่ยวกับพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูบุตรของมารดามุสลิมจากสถานการณ์ความไม่สงบ

เอกสารอ้างอิง

- Department of Health, Ministry of Public Health. (2008). **Father – Mother Manual: Rearing for First to Five Year**. Bangkok: The War Veterans Organization of Thailand Under Royal Patronage of His majesty the king. (in Thai).
- Pongparit, T. (2009). **Guidelines for State Welfare Development for Widows of Victims from the Unrest in the Three Southern Provinces**. The Degree of Master of Nursing Science. Thammasat University.
- Kuning, M., Mengnell, N, Sae-lim, A., & Phungrasme, S. (2008). the Unrest in the Three Southern Provinces (Songkla, Pattani, Yala, & Narathiwat). In Institute of Research and Development for Health of Southern, Thailand (Editor), **Facts and Figures 2008** (p.59-68). Songkla: Channung. (in Thai).
- Srisai, R. (2005). **Personal Factors, Mothers' Perceived Self-Efficacy, Mothers' Perceived Needs of the Infant, and Mothers' Behaviors in Rearing Infants Aged between 4 to 12 Months**

in Phatthalung Province. The Degree of Master of Nursing Science. Prince of Songkla University.

Manowong, W. (2007). **Perceived Benefit, Self-efficacy and Developmental Promotion Behaviors Among Mothers of Toddlers**. The Degree of Master of Nursing Science. Chiangmai University.

Isaranurug, S., & Suthisukhon, P. (2007). Rearing of Children. **Journal Medicine Association Thai**, 5(1), 105-118.

Isaranurug, S., Nanthamongkolchai, S., & Kaewsiri, D. (2003). Rearing of Children Aged 1 to 12 years old. **Journal Medicine Association Thai**, 1(1), 15-20.

Thai Muslim Student Association. (2006). **Status of Women in Islam**. Bangkok: Thai Muslim Student Association. (in thai)

Udomlaksakul, S., Intanon, T., Suttharangsee, W. (2011). Mental Health Promotion of Widows From the Situation of Unrest in the Three Southernmost Provinces, Thailand. **Princess of Narathiwat University Journal**, 3(2), 29-40.

Srisatidnarakul, B.(2007). **The Methodology in Nursing Research**. Bangkok: U & I Intermediate. (in Thai).

Bandura, A. (1997). **Self-efficacy: The Exercise of Control**. New York: W. H. Freeman and Company.

Nanthamongkolchai, S., Isaranurug, S., Kaewsiri, D. (2004). Factor Influencing Development of Pre-school Children in Thailand. **Journal Medicine Association Thai**, 2(1), 3-10.

Nanthamongkolchai, S. (2004). **Child Rearing of Thailand**. Bangkok: Pimdee Publishing House. (in Thai).

- Holloway, A., & Watson, H. E. (2002). Role of Self-Efficacy and Behavior Change. **International Journal of Nursing Practice**, 8(15), 106-115.
- Dumrongsusakul, A. (2008). **Women's Experiences of Caring for Traumatized Family Members from Insurgency Situation in Three Southernmost Provinces of Thailand**. The Degree of Master of Nursing Science. Chulalongkorn University.
- Bland, A. D., Kegler, M. C., Escoffery, C., & Malcoe, L. H. (2005). Understanding Childhood Lead Poisoning Preventive Behavior: The Roles of Self-Efficacy, Subjective Norms, and Perceived Benefits. **Preventive Medicine**, 41(13), 70-78.
- Dehart, G. B., Sroufe, L. A., & Cooper, R. G. (2004). **Child Development its Nature and Course** (5th ed.). New York: Grew Hill.
- Gross, G. J., & Howard, M. (2001). Mother's Decision Making Processes Regarding Health Care for Children. **Public Health Nursing**, 18(3), 157-168.
- House, J. S. (1981). The Association of Social Relationship and Activities with Mortality: Community Health Study. **American Journal Epidemiology**, 3(7), 25-30.
- Isaranurug, S., Nanthamongkolchai, S., & Kaewsiri, D. (2005). Factor Influencing Development of Children Aged One to Under Six Years Old. **Journal Medicine Association Thai**, 88(1), 86-90.
- Mercer, R. T. (2004). Becoming a Mother Versus Role Attainment. **Journal of Nursing Scholarship**, 36(3), 226-232.
- Narumon, V. (2007). **Factors Predicting Maternal Self-Efficacy in Infant Care**. The Degree of Master of Nursing Science. Mahidol University.

Sanders, M. R., & Woolley, M. L. (2004). The Relationship Between Maternal Self-Efficacy and Parenting Practices: Implication for Parent. **Child Care Health & Development**, 31(2), 65-73.